

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1So/70/2016
Identifikačné číslo spisu: 7016200326
Dátum vydania rozhodnutia: 16.01.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:7016200326.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Belka a z členov Ing. JUDr. Miroslava Gavalcu PhD. a JUDr. Mariána Trenčana, v právnej veci navrhovateľky: A. Č., E. XX, O., proti odporkyňi: Sociálna poisťovňa - ústredie Bratislava, Ul. 29. augusta č. 8, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach, č. k. 1Sd/21/2016-33 zo dňa 15. júla 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 1Sd/21/2016-33 zo dňa 15. júla 2016 v spojení s opravným uznesením č. k. 1Sd/21/2016-41 zo dňa 2. augusta 2016 potvrdzuje.

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozsudku potvrdil rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 07.12.2015, ktorým odporkyňa podľa § 70 a § 71 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej v tomto rozsudku len „zákon o sociálnom poistení“) zamietla žiadosť navrhovateľky o invalidný dôchodok (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“) z dôvodu, že podľa lekárskej správy posudkového lekára Sociálnej poisťovne pobočky Spišská Nová Ves zo dňa 09.11.2015 navrhovateľka nie je invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Krajský súd tak rozhodol potom, čo na základe zistenia skutkového stavu o zdravotnom stave navrhovateľky, po vykonanom dokazovaní v správnom konaní, ako aj v súdnom preskúmvacom konaní, dospel k záveru, že skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľky boli dostatočne ozrejmene a jednoznačne z nich vyplynulo, že zistené poškodenie zdravia u navrhovateľky neodôvodňuje u nej uznanie invalidity a preto podľa ust. § 250q ods. 3 O.s.p. napadnuté rozhodnutie odporkyne ako vecne správne a vydané v súlade so zákonom potvrdil.

Proti rozsudku podala navrhovateľka včas odvolanie, v ktorom uviedla, že s rozhodnutím nesúhlasí,

pretože nebola informovaná, či jej žiadosť, jej zdravotný stav a jej lekárske nálezy boli posudzované posudkovým neurológom a posudkovým ortopédom a na tejto žiadosti trvá. Okrem toho namietala nesprávny údaj v spise, kde sa uvádza, že má učňovské vzdelanie, nakoľko má skončené stredoškolské vzdelanie s maturitou.

Odporkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu označila dôvody v ňom uvádzané, za neopodstatnené. Podľa jej názoru navrhovateľka v odvolacom konaní neuviedla žiadne také nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovážených v tomto konaní a ktoré by záver prijatý v posudkoch posudkových lekárov sociálneho poistenia spochybnili alebo vyvrátili. Skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľky boli dostatočne ozrejmene príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasnosti a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie. Navrhovateľka v konaní nepreukázala, že by jej zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, preto jej nárok na invalidný dôchodok nevznikol. Preto odporkyňa navrhla, aby odvolací súd rozhodnutie odporkyne ako vecne správne potvrdil podľa § 219 O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 250s O. s. p. v spojení s § 10 ods. 2 O. s. p. a § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok), preskúmal rozsudok krajského súdu a po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O. s. p.) a ide o rozsudok, proti ktorému je podanie odvolania prípustné (§ 202 O. s. p. v spojení s § 250s O. s. p.), dospel jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z.) k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O. s. p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk). Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 16. januára 2018 (§ 156 ods. 1 a 3 O. s. p.).

Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie rozsudku krajského súdu, preto v medziach odvolania odvolací súd preskúmal rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutia odporkyne, a to najmä z toho pohľadu, či krajský súd správne posúdil ich zákonnosť.

Podľa § 71 zákona o sociálnom poistení je poistenec invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (ods. 1).

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistencu s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej, duševnej a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby (ods. 3).

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe lekárskeho správ a údajov zdravotnej dokumentácie a komplexných vyšetrení a ich záverov (ods. 4).

V konaní o preskúmanie rozhodnutí odporkyne o dávkach dôchodkového poistenia, v rámci ktorých sa rozhoduje o invalidnom dôchodku (§ 70 zákona o sociálnom poistení) je nevyhnutnou požiadavkou dôsledne objasnený zdravotný stav žiadateľa o dávku z hľadiska určenia miery poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Vzhľadom na to, že posúdenie dlhodobosti nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť občana vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti, vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia príslušnej pobočky resp. ústredia (§ 153 ods. 5 zákona o sociálnom poistení).

Podľa názoru odvolacieho súdu v konaní neboli objektívne pochybnosti o skutkovom stave tak, ako ho zistil súd prvého stupňa a ako vyplýva z obsahu pripojeného administratívneho spisu, teda že odporkyňa napadnutým rozhodnutím rozhodla o zamietnutí žiadosti navrhovateľky o invalidný dôchodok. Podkladom pre predmetné rozhodnutie bol posudok posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Spišská Nová Ves zo dňa 9.novembra 2015, ktorý konštatoval, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím u nej je zdravotné postihnutie zaradené do Kapitoly XIV - Choroby podporného a pohybového aparátu, oddiel E - dorzopatia, deformujúca dorzopatia a spondylopatia, položka 3 - degeneratívne zmeny na chrbtici a medzistavcových platničkách, písmeno b) - s miernym funkčným postihnutím, s prejavmi svalového a nervového dráždenia, slabosť svalového korzetu, obmedzenie pohybu v postihnutom úseku, na základe čoho ustálil mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 25%. Ostatné zdravotné ochorenia nie sú rozhodujúcim zdravotným postihnutím, a svojou podstatou neovplyvňujú funkčný stav organizmu. Podľa posudku invalidita nevznikla.

Na základe navrhovateľkou podaného opravného prostriedku bol jej zdravotný stav opätovne posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Spišská Nová Ves zo dňa 15. februára 2016, ktorý po zhodnotení všetkých, ako i novodoložených odborných lekárskeho nálezov z MR vyšetrenia z 28.1.2016, rehabilitačného vyšetrenia z 3.11.2015, 13.11.2015, 18.1.2016, MR vyšetrenia pr. kolena z 18.1.2016, ortopedického vyšetrenia ÚVN Ružomberok zo 6.7.2015, 12.10.2015, 14.1.2016, reumatologického vyšetrenia z 5.6.2015, zo 17.7.2015 konštatoval, že trvá na pôvodnom posúdení.

Následne bol zdravotný stav navrhovateľky posudzovaný druhostupňovým posudkovým lekárom sociálneho poistenia odporkyne, ústredie pracovisko v Poprade dňa 15.marca 2016, ktorý po vyšetrení navrhovateľky a zohľadnení predložených lekárskeho nálezov (str. 2 a 3 posudku) v obsažnom a podrobnom posudku ustálil mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť naďalej na 25 % (kapitola XV, oddiel E, položka 3) - degeneratívne zmeny na chrbtici a medzistavcových platničkách, písmeno b) - s miernym funkčným postihnutím, s prejavmi svalového a nervového dráždenia, slabosť svalového korzetu, obmedzenie pohybu v postihnutom úseku. Pre ostatné ochorenia koxartróza, gonartróza nebola navýšená miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Vzhľadom na ďalšie navrhovateľkou predložené lekárske správy a nálezy (z ortopedického vyšetrenia zo dňa 11.04.2016, neurologického vyšetrenia zo dňa 04.02.2015, RTG snímok zo dňa 18.02.2016, magnetickej rezonancie zo dňa 28.01.2015) bol jej zdravotný stav posudzovaný pre účely doplnenia posudku na vyžiadanie súdu posudkovým lekárom Sociálnej poisťovne, ústredie, vysunuté pracovisko v Poprade dňa 23.mája 2016. Podľa obsahu posudku novoprezentované lekárske nálezy nedokumentujú zhoršenie funkčného stavu chrbtice. Funkčný stav v oblasti bedrových a kolenných kĺbov je na rovnakej úrovni degeneratívnych zmien ako v minulosti - nie je popisované zhoršenie - čo bolo hodnotené ako obmedzenie pohybu v oblasti bedrového kĺbu vpravo na úrovni ľahkého až počínajúceho stredne ťažkého stupňa a v oblasti bedrového kĺbu vľavo na úrovni ľahkého stupňa. Obmedzenie pohybu v oblasti kolenných kĺbov je na úrovni ľahkého stupňa. Tento funkčný stav v oblasti váhonosných zhybov je posudkovo málo závažný a nie je dôvod na percentuálne zvyšovanie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Vychádzajúc z uvedeného neboli pochybnosti o aké dôkazné prostriedky odporkyňa oprela svoje rozhodnutie a odvolací súd zhodne s názorom krajského súdu dospel k záveru, že odporkyňa riadne vyhodnotila dokazovanie, ktoré vyústilo v správne zistený skutkový stav, z ktorého odporkyňa vychádzala pri svojom rozhodovaní. Ani odvolací súd nezistil v rozsahu podaného odvolania také pochybenia napadnutého rozhodnutia odporkyne resp. konania, ktoré mu predchádzalo, ktoré by odôvodňovali jeho zrušenie, preto pokiaľ sa krajský súd stotožnil s jej právnym záverom, považoval tento jeho názor odvolací súd za správny. Súd prvého stupňa svoje rozhodnutie náležitým spôsobom odôvodnil a v primeranom rozsahu zaujal aj stanovisko k námietkam navrhovateľky a odvolací súd s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 v spoj. s § 250l ods. 2 OSP nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku, na ktoré odkazuje.

Námietky navrhovateľky uvádzané v odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa naznačujúce pochybnosti o náležitom posúdení jej nepriaznivého zdravotného stavu odvolací súd nepovažoval za dôvodné a preto neboli spôsobilé spochybníť závery, ku ktorým tento súd dospel a náležite obsažným a presvedčivým spôsobom uviedol v odôvodnení svojho rozhodnutia. Odvolací súd pripomína, že nemožno považovať za porušenie práva účastníka skutočnosť, že súd prvého stupňa neodôvodnil svoje rozhodnutia podľa jeho predstáv.

Všetky navrhovateľkou v správnom konaní predložené aktuálne lekárske správy (špecifikované v samotných posudkoch) boli zohľadnené posudkovými lekármi a podľa názoru odvolacieho súdu nepredstavujú dôkazy, ktoré by nasvedčovali existencii skutočnosti, ktorou by sa posudkoví lekári sociálneho poistenia neboli zaoberali resp. ktoré by nasvedčovali inému rozsahu zdravotného poškodenia u navrhovateľky, ako bol v čase rozhodovania odporuky ustálený (§ 250i OSP) alebo by inak prijatý záver spochybňovali. Odvolací súd zdôrazňuje, že v konaní predložené posudky posudkových lekárov sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi nezávislých odborníkov, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov vo svojich záveroch. Pochybnosti navrhovateľky o tom, že jej zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, súd považoval za nedôvodné, vyvolané len jej subjektívnym presvedčením, čo však nezakladá relevantný dôvod na spochybenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní.

Zdravotný stav navrhovateľky bol v konaní posudzovaný rôznymi posudkovými lekármi, ktorí dostatočne zrozumiteľne a presvedčivo vysvetlili závery, ku ktorým dospeli pokiaľ ide o rozhodujúce zdravotné postihnutie i percentuálnu mieru poklesu jej schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v aktuálnom čase. Odvolací súd nemá pochybnosti o správnosti týchto záverov, nakoľko tieto posudky sú zrozumiteľné, logické a bez rozporov.

V súvislosti s námietkou navrhovateľky uvedenou v odvolaní, že nebola informovaná o tom, či jej žiadosť, jej zdravotný stav a jej lekárske nálezy boli posudzované posudkovým neurológom a posudkovým ortopédom, odvolací súd uvádza, že takáto konkrétna informácia by jej nepochybne bola poskytnutá na jej požiadanie na pojednávaní dňa 15.7.2016, ktorého sa osobne zúčastnila, kedy okrem iných podkladov rozhodnutia bol oboznámený aj „doplňací kontrolný posudok druhostupňového posudkového lekára z 23.5.2016“, ku ktorému mala možnosť sa vyjadriť, preto samotnú takúto námietku súd nepovažoval za spôsobilú spochybníť zákonnosť napadnutého rozsudku.

V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že v súlade s právnym poriadkom, konkrétne so zákonom o sociálnom poistení (§ 153 ods. 3) je na účely invalidity oprávnený posudzovať zdravotný stav posudkový lekár. V predmetnej veci je zrejmé, že posudkovú činnosť vykonávali v zmysle zákona posudkoví lekári (ktorých formálnu ani odbornú spôsobilosť navrhovateľka nespochybnila), ktorí posudzovali zdravotný stav navrhovateľky na základe všetkých správ odborných lekárov o navrhovateľkou absolvovaných vyšetreniach, ktoré sama predložila, tieto riadne vyhodnotili a svoje závery náležite zdôvodnili, pričom v konaní sa nepreukázali skutočnosti vyvolávajúce objektívne pochybnosti o ich odbornosti resp. predpojatosti v konkrétnej veci (pričom ani prípadné skutočnosti odôvodňujúce ich vylúčenie v zmysle postupu podľa ust. § 181 a § 182 zákona o sociálnom poistení navrhovateľka neuvádzala), preto odvolací súd nevidel dôvod na prípadné ďalšie dokazovanie.

Odvolací súd neprihliadol ani na námietku navrhovateľky vytýkajúcu, že jej zdravotný stav nebol posudzovaný „posudkovým neurológom a posudkovým ortopédom“ s poukazom na skutočnosť, že v zmysle zákona o sociálnom poistení sa výkon posudkovej činnosti zveruje posudkovým lekárom (§ 153 ods. 5) pričom v konaní nevyvstali pochybnosti, že tomu tak bolo i v prípade posudzovania zdravotného stavu navrhovateľky a i keď zákon pozná i možnosť vykonať posudkový úkon v prítomnosti prísediaceho lekára so špecializáciou v príslušnom špecializačnom odbore (§ 153 ods. 8 vety druhej zákona o sociálnom poistení), takáto súčinnosť sa nepochybne predpokladá najmä v odôvodnených prípadoch vyžadujúcich odstránenie vzniknutých rozporov resp. existujúcich pochybností v klasifikácii posudzovaného zdravotného postihnutia, k čomu podľa názoru odvolacieho

súdu v predmetnom konaní nedošlo, nakoľko nie sú pochybnosti o tom, že posudkoví lekári vychádzali zo správ odborných lekárov o navrhovateľkou absolvovaných vyšetreniach, ktoré sama predložila, čo nepochybne vyplýva z obsahu lekárskeho posudku predloženého v konaní, preto takýto postup nemožno považovať za pochybenie vyvolávajúce pochybnosti o zákonnosti napadnutého rozhodnutia odporkyne.

V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že súd prvého stupňa (potom čo navrhovateľka v čase posudzovania jej zdravotného stavu pred posudkovým lekárom v zmysle poučenia opakovane prehlásila, že predložila všetky odborné lekárske nálezy a iné lekárske správy nemá a aj napriek tomu v priebehu súdneho preskúmacieho konania predkladala ďalšie lekárske správy a nálezy) poskytol navrhovateľke podľa názoru odvolacieho súdu dostatok možností dokladovať svoj zdravotný stav a na základe jeho pokynov (potom čo bol zdravotný stav navrhovateľky už predtým trikrát posudzovaný v správnom konaní) nariadil ho v priebehu súdneho konania opätovne posúdiť.

Z posudkov nachádzajúcich sa v administratívnom spise odporcu je zrejmé, že títo komplexne zhodnotili zdravotný stav navrhovateľky, pričom vzali do úvahy a vyhodnotili všetky ňou predložené lekárske správy a na vyžiadanie súdu zaujali stanovisko aj k dodatočne predloženým lekárske správy špecifikovaným v samotných posudkoch, na podklade ktorých posudkoví lekári v aktuálnom čase ustálili, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím (t.j. takým, ktoré je najzávažnejšie a najvýraznejšie ovplyvňuje mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť) u nej je zdravotné postihnutie zaradené do kapitoly XV, oddiel E, položka 3/ prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z., preto ich závery neboli spochybnené ani námietkami navrhovateľky vyjadrujúce jej subjektívny pocit nespokojnosti s takýmto posúdením.

Navrhovateľka ani podaným odvolaním nespochybnila, že jej zdravotný stav v čase jeho posudzovania a vydania napadnutých rozhodnutí neodôvodňoval mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť umožňujúcu priznanie invalidity a pokiaľ namietala nepresnosť v evidencii jej vzdelania v administratívnom spise odporkyne (kde sa uvádza SOU, odbor predavačka - napr. v posudku z 15.marca 2016) je potrebné, aby takýto záznam uviedla v súčinnosti s odporkyňou do súladu so skutočným stavom predložením príslušných dokladov.

K ostatným, v odvolacom konaní predloženým prílohám (správam z lekárskeho vyšetrení) odvolací súd uvádza, že v zmysle ustanovenia § 250i ods. 1 vety prvej je pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia, teda ku dňu 7. decembra 2015, hoci zákon nevyklučuje možnosť, aby odporkyňa na základe ďalších dôkazov so vzťahom k posudzovanému obdobiu prehodnotila svoje rozhodnutie. V zmysle § 71 ods. 2 zákona o sociálnom poistení pri posudzovaní poklesu pracovnej schopnosti je rozhodujúci aktuálny zdravotný stav a na budúcu možnosť jeho zhoršenia sa neprihliada, toto však môže byť predmetom následného posudzovania aktuálne zhoršeného zdravotného stavu v novom konaní. Pritom nie je možné opomenúť, že kým správy z lekárskeho vyšetrení aktuálneho zdravotného stavu navrhovateľky stavu vydané v dobe blízkej po vydaní preskúmaného rozhodnutia, mohli mať ešte prípadne vzťah k jeho zdokumentovaniu v období jeho posudzovania odporkyňou (ktoré je predmetom tohto preskúmacieho konania súdom), navrhovateľkou ďalej (aj počas odvolacieho konania podaním z 29.11.2017) predkladané (aj s tými, ktoré už boli vyhodnotené posudkovými lekármi napr. z ortopedických vyšetrení zo 6.7.2015, 12.10.2015 a 14.1.2016) správy z následných lekárskeho vyšetrení z obdobia od 29.9.2016 do 16.11.2017, vystavené so značným časovým odstupom po vydaní preskúmaného rozhodnutia, objektívne strácajú relevanciu k stavu v čase vydania napadnutého rozhodnutia a tak nereflektovanie ich obsahu v štádiu súdneho preskúmacieho konania nemožno odporkyni objektívne vytýkať. Ak by sa však v budúcnosti zdravotný stav navrhovateľky zhoršil, nič jej nebráni opätovne podať žiadosť o prehodnotenie jej zdravotného stavu.

Na základe uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že krajský súd dôvodne považoval rozhodnutia odporkyne za vydané v súlade so zákonom a dôvodne odvolaniu navrhovateľky nevyhovel. O zákonnosti takéhoto postupu nemal pochybnosti ani Najvyšší súd Slovenskej republiky a preto jeho rozsudok ako

vecne správny podľa § 219 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 a § 224 ods. 1 O.s.p. tak, že ich náhradu navrhovateľke nepriznal, pretože v odvolacom konaní nebola úspešná.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok .